

"Napoleonsviten". Tre av ett 80-tal tuschteckningar av Marianna Uutinen.

Foto: TOM BONNALT

Lekfulla Napoleon fantasier

MARIANNA UUTINEN är Finlands svar på Maria Lindberg och Helene Billgren. Med farsartad humor och slapsticksliknande tilltag har hon, ända sedan debuten 1989, konsekvent drivit gäck med den goda smakens företrädare och med olika manligt dominerade ordningars normer och hierarkier. Hennes "onämnbare" trosmålningar retade gallfeber på de finska konstruktivisterna.

Hon lät en pall av Alvar Aalto "sätta på" en annan likadan pall. Baggé hade spritsats med akrylfärg och Uutinen hade avrundat det hela genom att sätta sig med rumpan i den våta färgen. Resultat: en parodisk bild av den goda smaken reproducerande sig själv. Hennes kleggigt gröna "abstrakta" målningar liknar mest plastiga trasmattor. Och i triptyken "Action" gisslade hon myten

KONST

Marianna Uutinen
Lars Boman

om gestens äkthet genom att doppa sitt rövhål i färg och trycka det mot duken.

Marianna Uutinens styrka är hennes kompromiss- och respektlöshet. Hon väjer inte för vare sig det vulgära, vämjeliga, superkitschiga, billigt förföriska, sliksöta, vasst frätande eller infantila. Och hon gör det inte bara för att synliggöra normens, (över)jagets, språkets och traditionens formerings- och utstötningsmekanismer, utan framför allt för att påvisa deras brist på absolut bindande kraft. Genom att göra konsten och den goda smaken "utom sig" upprättar hon en frizon, ett slags "asocial" terräng i gränsoområdet mellan

underkuvat subjekt och förtingligt objekt.

På sin utställning hos Lars Bohman visar Uutinen nu upp en delvis annan sida. Ett åttiotal tuschteckningar på rispapper är hängda så att de bildar strikt horisontella band i ögonhöjd runt väggarna. Där en teckning slutar, börjar nästa, vilket gör att presentationen har karaktären av ett flöde, en ström av bilder, utan vare sig bestämd början eller slut. Tecknat har Uutinen gjort länge, och de verk som ingår i utställningen är heller inte nya.

De flesta är gjorda 1992 och en del av dem har tidigare visats på F15 i Norge. "Napoleonsviten" är Uutinens samlade namn på dessa teckningar. Om hon tidigare ofta fått den patriarkala bildgrammatiken att stamma, så är hennes hållning här be-

tydligt mer avslappnad och lekfull. "Napoleonsviten" kan ses som en serie, mer eller mindre löst sammanhållna erotiska fantasier. Napoleon själv, än som hel figur, än endast representerad av sin välkända hatt eller sitt erekterade manliga organ, återkommer här och var genom hela sviten. Han är på samma gång kukfixerad maskulinitet och voyeuristiskt objekt. Både en lite löjlig pittförsedd figur och visualiserat kvinnligt erotiskt begär.

Uutinens teckningar utgör ett mellanting mellan surrealistisk "automatisk" skrift, telefonklotter, barnteckningar och ocensurerade flickdrömmar. Det viktiga är inte den enskilda teckningen, utan det fria flödet av bilder. Att vissa av dem tycks ha havererat gör inte så mycket. De fyller ändå sin funktion i en sorts öppen, associativ hel-

het på gränsen mellan dröm och vakenhet, medvetet och undermedvetet.

Jag kan förstå om rollen som den nordiska samtidskonstens stygga flicka nr 1 i längden kan kännas en aning tröttsam. Det permanenta upproret riskerar dessutom att bli förutsägbart eller övergå i slentrianmässigt maner. Och den risken tror jag Uutinen är medveten om. Så i stället för att gå ytterligare en match mot de patriarkala konventionerna, tar hon här en kättje- och lättjefull "semester" i de halvt medvetna regioner dit dessa konventioners makt inte sträcker sig. Och som betraktare gör man henne gärna sällskap.

Fast det skulle förvåna mig om hon inte snart är tillbaka igen – med blåslampan i högst hugg.

LARS O ERICSSON